

Tema 13. Passió, mort i resurrecció de Jesucrist

Jesús va acceptar lliurement els sofriments físics i morals imposats per la injustícia dels pecadors. La creu de Crist és, sobretot, la manifestació d'amor generós de la Trinitat cap als homes, d'un amor que ens salva. El misteri de la Creu, present en els sagraments, ens va conduint cap a una vida nova. Per la resurrecció de Jesús, Déu va inaugurar la vida nova, la vida del món futur, i la va posar a disposició dels homes.

25/01/2023

Índex

- La Passió i la mort de Crist
- Expressions bíbliques i litúrgiques
- La resurrecció del Senyor
- L'actualitat del misteri pasqual en la vida del cristià
- Bibliografia bàsica
- Lectures recomanades

.....

Tots els misteris de Jesús són causa de la nostra salvació. Amb *la seva vida santa i filial* a la terra Jesús *recondueix a l'amor del Pare* la *realitat* humana que havia quedat deformada pel pecat original i pels

pecats personals successius de tots els homes. La rehabilita i la rescata del poder del diable.

Tanmateix, només *amb el seu misteri Pasqual* (la seva passió i la seva mort, la seva resurrecció i ascensió al cel al costat del Pare) aquesta realitat de la redempció *s'instaura definitivament*. Per això, el misteri de la nostra salvació s'atribueix sovint a la passió, la mort i la resurrecció de Crist, al seu misteri pasqual. Però no oblidem que és tota la vida de Crist, en la seva fase terrenal i en la seva fase gloriosa, el que —parlant amb rigor— ens salva.

La Passió i la mort de Crist

El sentit de la Creu. Des del punt de vista històric nostre Senyor va morir perquè va ser condemnat a mort per les autoritats del poble jueu, que el van entregar al poder romà demanant que fos ajusticiat. La causa de la seva condemna a mort va ser la

seva declaració davant del suprem concili dels jueus (el Sanedrí) que ell era el Messies fill de Déu, aquell a qui Déu havia donat el poder de jutjar tots els homes. Aquesta declaració es va considerar una blasfèmia i, així, el Sanedrí va passar a decretar la seva mort.

Cal notar que aquesta condemna de Jesús se situa en continuïtat amb la història precedent de la salvació del poble jueu. En moltes ocasions Déu va parlar al poble d'Israel per mitjà de profetes (cf. *He* 1, 1). Tanmateix, Israel no sempre va rebre bé la paraula de Déu. La història d'Israel és una història de grans gestes heroiques, però també de grans rebel·lions. Moltes vegades el poble va abandonar Déu i va oblidar les lleis santes que havia rebut d'Ell. Per això, sovint els profetes van haver de patir injustícies per fer la missió que Déu els encomanava.

La història de Jesús és la història que culmina la història d'Israel, una història amb vocació universal. En arribar la plenitud dels temps, Déu va enviar el seu Fill perquè, complint les seves promeses a Israel, dugués a terme la instauració del seu Regne al món. Però només alguns van acceptar Crist i el van seguir; els caps del poble, en canvi, el van rebutjar i el van condemnar a mort. Els homes no havien rebutjat mai tan directament Déu, fins a poder-lo maltractar de totes les maneres possibles. Tanmateix —i aquí trobem l'aspecte més misteriós de la Creu—, Déu no va voler protegir el seu Fill de la maldat humana, sinó que el va entregar als pecadors: «Déu va permetre aquells actes sortits de llur engegament per dur a terme el seu designi de salvació» (*Catecisme*, núm. 600). I Jesús, seguint la voluntat del Pare, «va acceptar lliurement la passió i la mort per amor al seu Pare i als homes» (*Catecisme*, núm. 609).

Es va entregar a si mateix a aquesta passió i mort injustes. Va confessar valentament la seva identitat i la seva relació amb el Pare, tot i que sabia que els seus enemics no l'acceptarien. Va ser condemnat a una mort humiliant i violenta i, d'aquesta manera, va experimentar en la seva carn i en la seva ànima la injustícia d'aquells que el van condemnar. I no només això: aquesta injustícia que va patir i que va acceptar per nosaltres contenia també totes les injustícies i pecats de la humanitat, ja que cada pecat no és cap altra cosa que el rebuig del projecte de Déu en Jesucrist, que va assolir la seva expressió més gran en la condemna de Jesús a una mort tan cruel. Com afirma el *Compendi del Catecisme*: «Cada pecador, és a dir, cada home, és realment causa i instrument dels sofriments del Redemptor» (núm. 117).

Per tant, Jesús va acceptar lliurement els sofriments físics i morals imposats per la injustícia dels pecadors, i, en aquests, de tots els pecats dels homes, de tota ofensa a Déu. Es pot dir, metafòricament, que “va carregar” els nostres pecats sobre les seves espatlles. Però per què ho va fer? La resposta que ha donat l'Església, servint-se de llenguatges diferents, però amb un fons comú, és aquesta: ho va fer per anul·lar o cancel·lar els nostres pecats en la justícia del seu cor.

Com va cancel·lar Jesús els nostres pecats? Els va eliminar suportant aquests sofriments, que eren fruit dels pecats dels homes, en unió obedient i amorosa amb el seu Pare Déu, amb un cor ple de justícia, i amb la caritat de qui estima el pecador, encara que aquest no ho mereixi, de qui busca perdonar les ofenses per amor (cf. *Lc* 22, 42; 23, 34). Potser un exemple ajudarà a

entendre-ho millor. De vegades, a la vida es produeixen situacions en què una persona rep ofenses d'una altra que estima. En l'entorn familiar pot passar, per exemple, que una persona anciana i impedida estigui de mal humor i faci patir els qui l'atenen. Quan hi ha amor veritable, aquests sofriments s'accepten amb caritat i es continua procurant el bé d'aquesta persona que ofèn. Els greuges moren, perquè no troben cabuda en un cor just i ple d'amor. Quelcom semblant va fer Jesús, tot i que en veritat Ell va anar molt més enllà, perquè potser l'ancià de l'exemple mereix l'afecte dels qui l'atenen per les coses bones que va fer quan era més jove. Però Jesús ens va estimar sense que nosaltres ho mereixéssim, i no es va sacrificar per algú a qui estimava per algun motiu particular, sinó per cadascuna de les persones, per totes i cadascuna: «Em va estimar i es va entregar per mi», diu sant Pau, que havia perseguit

amb acarnissament els cristians. Jesús va voler oferir al Pare aquests sofriments, juntament amb la seva mort, en favor nostre, perquè, amb base en el seu amor, nosaltres poguéssim abastar sempre el perdó de les nostres ofenses a Déu: «Les seves ferides ens curaven» (*Is 53, 5*). I Déu Pare, que va sostenir amb la força de l'Esperit Sant el sacrifici de Jesús, es va delectar davant de l'amor que hi havia al cor del seu Fill. «On abundà el pecat, sobreabundà la gràcia» (*Rm 5, 20*).

Així, en l'esdeveniment històric de la creu, el més fonamental no va ser l'acte injust dels qui el van acusar i condemnar, sinó la resposta de Jesús, plena de rectitud i de misericòrdia davant d'aquesta situació. Que, al seu torn, va ser un acte de la Trinitat: «És, primerament, un do de Déu Pare: el Pare lliura el seu Fill per reconciliar-nos amb ell. Al mateix temps és una ofrena del Fill de Déu

fet home que, lliurement i per amor, ofereix la vida al seu Pare per l'Esperit Sant, a fi de reparar la nostra desobediència» (*Catecisme*, núm. 614).

La creu de Crist és, sobretot, la manifestació d'amor generós de la Trinitat cap als homes, d'un amor que ens salva. En això consisteix essencialment el seu misteri.

El fruit de la Creu. És, principalment, l'eliminació del pecat. Però això no vol dir que no puguem pecar o que cada pecat se'ns perdoni automàticament sense que hi posem res de la nostra part. Potser el millor és explicar això amb una metàfora. Si, en una excursió o fent un tomb pel camp, ens mossega una serp verinosa, de seguida intentarem buscar un antídot per al verí. El verí, com el pecat, té un efecte destructiu per al seu subjecte. La funció de l'antídot és deslliurar-nos d'aquesta

destrucció que s'està produint en el nostre organisme, i això ho pot fer perquè conté en si mateix quelcom que neutralitza el verí. Doncs bé: la creu és l'“antídot” del pecat. En ella hi ha un amor que és present precisament com a reacció a les injustícies, a les ofenses, i aquest amor sacrificat que brolla en el cor de Crist, en la desolació de la Creu, és l'element capaç de superar el pecat, de vèncer-lo i d'eliminar-lo.

Som pecadors, però ens podem deslliurar del pecat i dels seus efectes deleteris participant en el misteri de la Creu, desitjant prendre aquest “antídot” que Crist va fabricar en si mateix precisament en sostenir l'experiència del mal que fa el pecat, i que se'ns aplica a través dels sacraments. El baptisme ens incorpora a Crist i, en fer-ho, esborra els nostres pecats, la confessió sacramental ens neteja i obté el perdó de Déu, l'Eucaristia ens

purifica i enforteix... Així, el misteri de la Creu, present en els sacraments, ens va conduint cap a aquesta vida nova, sense fi, en què tot el que és dolent i tot el pecat no existiran, perquè van ser cancel·lats per la creu de Crist.

També hi ha altres fruits de la Creu. Davant d'un crucifix ens adonem que la creu no és només antídoto del pecat, sinó que també revela la potència de l'amor. Jesús a la creu ens ensenya fins on es pot arribar per amor a Déu i als homes i així ens indica el camí cap a la plenitud humana, ja que el sentit de l'home rau en el fet d'estimar veritablement Déu i els altres. És clar que arribar a aquesta plenitud humana només és possible perquè Jesús ens fa participar de la seva resurrecció i ens dona l'Esperit sant. Però d'això se'n parla més endavant.

Expressions bíbliques i litúrgiques

Acabem d'explicitar el sentit teològic de la passió i la mort de Jesús. Això, naturalment, també ho van fer els primers cristians, que van utilitzar les categories i els conceptes que tenien a la seva disposició en la cultura religiosa del seu temps, i que són els que trobem al Nou Testament. Allà, la passió i la mort de Crist s'entenen com: A) sacrifici d'aliança; B) sacrifici d'expiació, de propiciació i de reparació pels pecats; C) acte de redempció i d'alliberament dels homes; D) acte que ens justifica i ens reconcilia amb Déu.

Vegem aquestes maneres diferents de presentar el sentit de la Passió i la mort de Crist, que sovint trobem quan llegim l'Esriptura o quan participem en la Litúrgia:

A) Jesús, oferint la seva vida a Déu en la Creu, *va instituir la Nova Aliança*, és a dir, la nova i definitiva forma d'unió de Déu amb els homes, que

havia estat profetitzada per Isaïes (*Is* 42, 6), Jeremies (*Jr* 31, 31-33) i Ezequiel (*Ez* 37, 26). És la Nova Aliança de Crist amb l'Església de la qual formem part pel Baptisme.

B) El sacrifici de Crist en la Creu té un valor d'*expiació*, és a dir, de neteja i purificació del pecat (*Rm* 3, 25; *He* 1, 3; *1 Jn* 2, 2; 4, 10). També té un valor de *propiciació i de reparació pel pecat* (*Rm* 3, 25; *He* 1, 3; *1 Jn* 2, 2; 4, 10), perquè amb la seva obediència Jesús va manifestar al Pare l'amor i la subjecció que els homes li havíem negat amb les nostres ofenses. I, en aquest sentit, es va guanyar el cor del Pare i va reparar aquestes ofenses.

C) La Creu de Crist és *acte de redempció i d'alliberament de l'home*. Jesús va pagar la nostra llibertat amb el preu de la seva sang, és a dir, dels seus sofriments i de la seva mort, i, així, ens va rescatar del pecat (*1 Pe* 1, 18) i ens va deslliurar del poder del

diable. Tothom qui comet pecat es fa, d'alguna manera, servent del diable.

D) Especialment a les cartes de sant Pau llegim que la sang de Crist ens *justifica*, és a dir, ens torna la justícia que vam perdre en ofendre Déu i, així, ens *reconcilia* amb Ell. La Creu, juntament amb la Resurrecció de Crist, és causa de la nostra justificació. Déu torna a ser present en la nostra ànima, perquè l'Esperit Sant ve a viure de nou als nostres cors.

La resurrecció del Senyor

«*Va descendir als inferns*». Després de patir i morir, el cos de Crist va ser sepultat en un sepulcre nou, no pas lluny del lloc on l'havien crucificat. La seva ànima, en canvi, «*va descendir als inferns*», és a dir, va compartir l'estat en què es trobaven les persones justes que havien mort abans que Ell. Elles encara no havien entrat a la glòria del cel, ja que

esperaven l'arribada del Messies Rei, que aconseguiria la salvació definitiva.

La sepultura de Jesús manifesta que va morir veritablement. El seu descens als inferns també va tenir un efecte salvador: va obrir les portes del cel a aquests justos que esperaven Crist, de manera que poguessin participar de la felicitat eterna en Déu.

«*Va ressuscitar d'entre els morts*». «Al tercer dia» (de la seva mort), Jesús va ressuscitar a una vida nova. La seva ànima i el seu cos, plenament transfigurats amb la glòria de la seva Persona divina, es van tornar a unir. L'ànima va assumir de nou el cos, i la glòria de l'ànima es va comunicar en totalitat al cos. Per aquesta raó, «la Resurrecció de Crist no va ser un retorn a la vida terrena. El seu cos ressuscitat és el que fou crucificat i porta els senyals de la seva Passió,

però participa ja de la vida divina amb les propietats d'un cos gloriós» (*Compendi*, núm. 129).

L'esdeveniment de la Resurrecció de Crist. Jesús va ressuscitar veritablement. Els Apòstols no es van poder enganyar o inventar la resurrecció. En primer lloc, si el sepulcre de Crist no hagués estat buit, no haurien pogut parlar de la resurrecció de Jesús; a més, si el Senyor no se'ls hagués aparegut en diverses ocasions i a nombrosos grups de persones, homes i dones, molts deixebles de Crist no haurien pogut acceptar la seva resurrecció, com va passar inicialment amb l'apòstol Tomàs. Encara menys haurien pogut donar ells la vida per una mentida. Com diu sant Pau, si Crist no va ressuscitar, llavors ell, Pau, estaria donant un fals testimoni sobre Déu: «Si és cert que els morts no ressusciten, Déu no l'ha pogut pas ressuscitar» (*1 Co* 15, 15). Però sant

Pau no tenia cap intenció de fer una cosa així. Estava plenament convençut de la resurrecció de Jesús, perquè l'havia vist ressuscitat. De manera anàloga, sant Pere respon amb valentia als caps d'Israel: «Cal obeir Déu abans que els homes. El Déu dels nostres pares ha ressuscitat Jesús, que vosaltres vau matar penjant-lo en un patíbul. [...] Nosaltres en som testimonis» (Act 5, 29-30.32).

El sentit teològic de la Resurrecció. La resurrecció de Crist forma una unitat amb la seva mort a la Creu. Amb la passió i la mort de Jesús, Déu va eliminar el pecat i va reconciliar amb ell el món, i de manera semblant, amb la resurrecció de Jesús, Déu va inaugurar la vida nova, la vida del món futur, i la va posar a disposició dels homes.

Tot el sofriment físic i espiritual que va tenir Jesús a la Creu amb la seva

resurrecció es transforma en felicitat i perfecció tant en el seu cos com en la seva ànima. Tot en Ell és ple de la vida de Déu, del seu amor, de la seva felicitat, i això és una cosa que durarà per sempre.

Però no és només una cosa per a ell, sinó també per a nosaltres. Pel do de l'Esperit Sant, el Senyor ens fa participar d'aquesta vida nova de la seva resurrecció. Aquí a la terra ja ens omple de la seva gràcia, la gràcia de Crist que ens fa fills i amics de Déu, i si som fidels, al final de la nostra vida també ens comunicarà la seva glòria, i nosaltres també assolirem la glòria de la resurrecció.

En aquest sentit, els batejats «hem passat de la mort a la vida», de la llunyania de Déu a la gràcia de la justificació i de la filiació divina. Som fills de Déu molt estimats per la força del misteri Pasqual de Crist, de la seva mort i de la seva resurrecció. En

el desenvolupament d'aquesta vida de fills de Déu hi ha la plenitud de la nostra humanitat.

L'ascensió de Crist al cel. Amb l'Ascensió al cel acaba la missió de Crist, el seu enviament entre nosaltres en carn mortal per obrar la salvació. Era necessari que, després de la seva Resurrecció, Crist prolongués de tant en tant la seva presència entre els deixebles, per manifestar la seva vida nova i completar la formació d'aquests. Aquesta presència acaba el dia de l'Ascensió. Tanmateix, tot i que Jesús torna al cel amb el Pare, també es queda entre nosaltres de diverses maneres, i principalment en mode sacramental, per la Sagrada Eucaristia.

Assegut a la dreta del Pare, Jesús continua el seu ministeri de Mediador universal de la salvació. «Ell és el Senyor que regna ara amb

la seva humanitat a la glòria eterna de Fill de Déu i intercedeix incessantment en favor nostre prop del Pare. Ens envia el seu Esperit i ens dona l'esperança de trobar-lo un dia, havent-nos preparat un lloc» (*Compendi*, núm. 132).

També hem de tenir en compte que la glorificació de Crist:

A) Ens encoratja a viure amb la mirada posada en la glòria del Cel: «Cerqueu allò que és de dalt» (*Col 3, 1*); ens recorda que no tenim aquí ciutat permanent (*He 13, 14*), i fomenta en nosaltres el desig de santificar les realitats humanes.

B) Ens impulsa a viure de fe, ja que ens sabem acompanyats per Jesucrist, que ens coneix i estima des del cel, i que ens dona sense parar la gràcia del seu Esperit. Amb la força de Déu podem dur a terme la tasca d'evangelització que ens ha encomanat: portar-lo a totes les

ànimes (cf. *Mt* 28, 19) i posar-lo al capdamunt de totes les activitats humanes (cf. *Jn* 12, 32), perquè el seu Regne sigui una realitat (cf. *1 Co* 15, 25). A més, Ell ens acompanya sempre des del Sagrari.

L'actualitat del misteri pasqual en la vida del cristià

Com hem dit, la resurrecció de Jesús no és un simple retorn a la vida precedent, com ho va ser per a Llätzer, sinó que és quelcom completament nou i diferent. La resurrecció de Crist és el pas cap a una vida que ja no està sotmesa a la caducitat del temps, una vida immersa en l'eternitat de Déu. I no és quelcom que Jesús va obtenir per a ell només, sinó per a nosaltres, per qui va morir i va ressuscitar.

El misteri pasqual té ressonància en la nostra vida quotidiana. A la carta als Colossencs, sant Pau diu: «Ja que heu ressuscitat amb Crist, cerqueu

allò que és de dalt, on hi ha el Crist assegut a la dreta de Déu. Poseu el cor en allò que és de dalt, no en allò que és de la terra» (Col3, 1-2). A propòsit d'aquestes paraules de sant Pau, és interessant el comentari següent: «A primera vista, podria semblar que l'Apòstol vol afavorir el menyspreu de la realitat terrenal, és a dir, convida a oblidar-se d'aquest món de sofriment, d'injustícies, de pecats, per viure anticipadament en un paradís celestial. En aquest cas, el pensament del “cel” seria una espècie d'alienació. Però, per captar el sentit veritable d'aquestes afirmacions paulines, n'hi ha prou amb no separar-les del seu context. L'Apòstol precisa molt bé el que entén per “els béns d'allà a dalt”, que el cristià ha de buscar, i “els béns de la terra”, dels quals s'ha de cuidar. Els “béns de la terra” que s'han d'evitar són, abans que res: “immoralitat, impuresa, passions, mals desigs i l'amor al diner, que és

una idolatria” (3, 5-6). Donar mort en nosaltres al desig insaciable de béns materials, a l’egoisme, arrel de tot pecat» (Benet XVI, Audiència General, 27.IV.2011).

Es tracta, per tant, de fer morir l’«home vell» per revestir-se de Crist i dels béns que Ell ens ha aconseguit. El mateix sant Pau explica quins són aquests béns: «Revestiu-vos, doncs, dels sentiments que escauen a escollits de Déu, sants i estimats: sentiments de compassió entranyable, de bondat, d’humilitat, de dolcesa, de paciència; suporteu-vos els uns als altres, i si algú tinguésses res contra un altre, perdoneu-vos-ho [...]. Però, per damunt de tot, revestiu-vos de l’amor, que tot ho lliga i perfecciona» (*Col 3, 12-14*). Es veu que la cerca dels béns del cel no és l’evasió d’un present que seria només un obstacle per assolir la vida eterna; es tracta més aviat de

caminar amb gràcia en el present cap a la vida eterna.

Això només és possible si actualitzem sovint la vocació baptismal que rebem de Crist, que ens fa participar de la seva vida i de la seva gràcia. Necessitem viure de fe, amb confiança en Déu i la seva providència, esperant d'Ell que les nostres obres donin fruits bons i fomentin la caritat amb tothom. Hem de pregar i acudir sovint a les fonts de gràcia que són els sagraments. D'aquesta manera, el que potser abans va ser una vida esclava del pecat, captiva potser de mil petits egoïsmes, passa a ser una vida santa, agradable a Déu. Ens anem transformant per la gràcia que ens fa sants i, alhora, també aportem el nostre gra de sorra a aquesta transformació del món segons Déu, que tindrà el seu compliment al final dels temps. Però ja aquí, amb el nostre exemple i acció de cristians

donem a la ciutat terrenal un rostre nou que afavoreixi la veritable humanitat: la solidaritat, la dignitat de les persones, la pau i l'harmonia familiar, la justícia i la promoció social, la cura de l'entorn en què vivim.

«Els cristians, creient fermament que la resurrecció de Crist ha renovat l'home sense treure'l del món en què construeix la seva història, hem de ser els testimonis lluminosos d'aquesta vida nova que la Pasqua ha portat [...]. La llum de la Pasqua de Crist ha de penetrar el nostre món, ha d'arribar com a missatge de veritat i de vida a tots els homes a través del nostre testimoni quotidià» (Benet XVI, Audiència General, 27.IV. 2011).

Antonio Ducay

Bibliografia bàsica

— *Catecisme de l'Església Catòlica*,
núm. 595-667.

— Sant Joan Pau II, *Creo en
Jesucristo. Catequesis sobre el Credo
(II)*, Palabra, Madrid, 1996.

Lectures recomanades

— Antonio Ducay, *Jesús, el Hijo
Salvador*, Rialp, Madrid, 2015 (en
particular, els capítols V-VI).

— Vicente Ferrer Barrientos,
Jesucristo nuestro Salvador, Rialp,
Madrid, 2015.